

Дзвоник

№ 164

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 13 рік видання, грудень, 2020 рік

Дзвоник (Clopotel)

№ 164, 2020 р.

Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.

ISSN 2501-2630
ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Микола Корсюк

Редактор: Людмила Дорош

Редколегія: Іван Ковач, Михайло Михайлюк,
Михайло Трайста, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1
тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;
телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.»

Adresa redacției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1
București, România.

Наша електронна адреса:

redactia.clopotel@gmail.com

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші
- * загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * рухливі й дидактичні ігри
- * вироби своїми руками

Дзвоник завжди радо прислухається
до ваших пропозицій і друкуватиме
надіслані вами спроби!

На обкладинці картина Ольги Квайш «Колядки»

Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!

Максим РИЛЬСЬКИЙ

Новорічна ялинка

Ой, весела в нас зима,
Веселішої нема, –
Грає срібними зірками,
В'ється синіми димками,
Снігом землю обійма.

Ой, струнка ялинка в нас!
Скільки сяє тут прикрас!
Ми зібралися юрбою,
Разом з піснею новою
Рік Новий зустріти час.

Ірина МАЦКОВА

Найкращий Різдвяний подарунок

Піду я до віконечка
І сяду вишивати.
Хустинку моїй Матінці
І рушничок для Тата.
Мала чарівна голочка
На полотно лягає
І візерунки нитками,
Веселками вкрапляє.
Ось тут Царівна-маківка,
А поруч є Барвінок.
Ромашки із Васильками,
Сплели віночок-диво.
Сніжок іде на вулиці,
У танці все кружляє.
Ялинку вже прикрасили.
Вона вогнями сяє!
І лялечки, і коники
На дітлахів чекають.
Щоб свято починалося –
Усі того бажають!
Як гарно із родиною
Різдво всім зустрічати!
Найкращий подарунок
Для мене – Мама й Тато!

Богдан СТЕЛЬМАХ

Щедрий вечір! Добрий вечір!

Щедрий вечір! Добрий вечір!
Смерекова гілка,
Золотий горіх!

Щедрий вечір! Добрий вечір!
Зоряна щедрівка
І веселий сміх!

Щедрий вечір! Добрий вечір!
Одчиняє брами
Новорічна ніч!

Щедрий вечір! Добрий вечір!
Щастям і піснями
Сіс навсібіч!

Щедрий вечір! Добрий вечір!
Пташці і дитині,
Зірці і бджолі!

Щедрий вечір! Добрий вечір!
Мир вам у родині!
Мир на всій землі!

Оксана КРУШЕЛЬНИЦЬКА

Ми йдемо колядувати

Вийди, зіронько, на небо,
Освіти нам путь-дорогу.
Ми йдемо колядувати,
Щоб віддати шану Богу.
Вийди, місяцю, на небо,
Усміхнися нам миленько,
Разом ми почнем колядку,
Що припала до серденька.
Понад снігом, понад світом
Спів дитячий покотився:

Веселіться нині, люди,
Бог Предвічний народився...

Тетяна ВИННИК

У Святвечір

Янголи, мов діти, у вікна заглядають
Й зірку золоту тулять до шибок.
І дерева, й птахи в радості співають,
І Земля радіє, і радіє Бог.

Радуйся ти, Земле, радуйся новині –
Всім нам на спасіння Бог послав Христа –
Сина дорогого, щоб прийшло прозріння,
І любові сила, й віри висота!

Янголи і діти – прославляють Бога,
І співає серце в радості земній.
Кожному хай буде світлою дорога –
Сяє ясна зірка в сонній далині.

Галина БОЙКО

Різдвяне віншування

Прийшов Господь до нас із Неба у наші оселі.
Щоб були ми всі щасливі і були веселі.
Приніс мир у наше серце і любов, і втіху:
«Що повіки Він із нами, до скінчення віку»
Що ніколи не залишить нас напризволяще,
Не віддасть Він нас нікому, ніколи й нізачо!

Бо ми діти Його Неба і Його Родини,
Що зберемось колись в Небі щасливої днини!
Алилуя заспіваєм, Хвалу і Достойно...
Бо ж живімо у любові, гідно і пристойно!
Бо Цар Слави поміж нами,
Й через нас засяє,
То ж радіймо усі нині
«Христос ся Роджас!»
«Славимо Христа!»

Олена ЦЕГЕЛЬСЬКА

На Святий Вечір

Недаремно малá Галюся перед Різдвом так мамі у кухні допомагала. То горіхи лушила, то мигдаль, вибирала родзинки, би́ла шум. А її брат Юрчик – теж: то біжить простоволосий, без духу, до крамниці, коли чогось нагло до кухні потрібно, то приготує прикраси і ліхтарики на ялинку.

За це все Галюся дістала від мами потрошку різного тіста, мигдаль, шоколаду. І от вони обидві спекли у малій формі окремих, прегарний тортик, виключно для Галюсі. А Юрчик дістав гроші на купівлю кількох звіряток до вертепика і на електричні ліхтарики на ялинку. Серед цих робіт і радості настав день Святого Вечора. А за це, що діти були такі чемні, мама при роботі розповіла їм, як то у нас, там, на Україні, святкують.

– А знаєте, діти, – говорить мама – у нас, там, вдома, є такий звичай, що на Святий Вечір повинно бути всіх при святій вечері «до пари». А як не було своїх, то запрошували когось на Святу Вечерю – чи якусь сирітку, чи когось такого, що не мав своєї хати або родини. Так, старалися, щоб усіх було «до пари».

– А що це таке «до пари»? – питається Галюся.

А мама:

– То так: татко і мама, це пара, Юрчик і Галюся, це також маленька пара. Розумієш?

Галюся задумалася, рахує на пальчиках: як то у бабуні й дідуня буде, а як у тіточки. Геть усіх перелічила і вийшло якраз добре. А потім раптом посумніла і скрикнула:

– Мамусю, таж у пані Задоріжної нема їх усіх «до пари». Їх лише троє!

– Так, – сказала мама. – У нашої сусідки не буде весело при свят-вечірнім столі. У них не

стало татка. Ти знаєш про це, Галюсю.

– Знаю, знаю. Тоді з автом сталося таке нещастя! Ах, мамусю, що ми можемо на це порадити?

– А я вже придумала, Галюсю! Ми повечереємо раніше і підемо відвідати їх. Піду я, ти і Юрчик. А татка лишимо вдома.

Галюся знов стала на пальчиках рахувати: $3 + 3 = 6$. І з радощів аж сплеснула ручками:

– Отож і буде «до пари»!

Тепер Галюся провела велику нараду з Юрчиком. І вийшло таке, що Галюся подарує Тані Задоріжній свій власний тортик, а Юрчик – її братчикові, Зенкові, свій вертепик.

Так вони і зробили. Скоро по Святій Вечері зібралися всі троє і пішли до сусідів. А кожен – з подарунком, бо так треба: не годиться йти у гості з порожніми руками.

Коли прийшли під хату, постукали до дверей і закликали:

– Дозвольте заколядувати і хату розвеселити!

А там пані Задоріжна з хати:

– Дозволяємо, дозволяємо! Колядуйте здорові!

Та й відчинила двері. І от у хаті вони заколювали «Бог предвічний».

А тоді мама сказала: – Вітаємо вас, дорогі сусіди, з Різдвом Христовим – Христос Рождеться!

А пані Задоріжна подякувала і попросила всіх до другої кімнати, де вони якраз кінчили вечеряти. І що ж діти у тій кімнаті побачили?

Була там ялинка і стіл, заставлений всяким печивом і овочами, а посередині лежав колач. Все тут було врочи-сто і гарно прибрано. Але найважливіше, послухайте! Були там не лише ці три накриття, на яких вони їли. Було ще одне накриття цілком чисте, неторкнене, так наче б призначене ще для когось, хто мав би вечеряти з ними, а кого не було. А при накритті – і тарілка, і ложка, і виделки, і ніж, і склянка, і серветка збоку. А ще перед цим накриттям горіла свічечка, перев'язана синьо-жовтою стяжечкою. І стояло там при столі крісло, на якому ніхто не сів.

Діти мовчки, поважно дивилися на це порожнє місце при столі, на чисте накриття, на свічечку. Вони пригадали собі, що там, на цьому місці, колись давніше все сидів татко Тані і Зенка, а нині його нема. І тепер щойно вони спостерегли, то пані Задоріжна мала заплакані очі, а діти були такі сумні-сумні. На цей вид і Галюсі закрутилися сльози в очах.

– Вони – сирітки, – подумала. – Святий Вечір... Не стало татка, нема... У них сьогодні – не «до пари».

Її добре серце захотіло потішити всіх. Поцілувала Таню і швидко стала розгортати свій подарунок.

– Дарую тобі, Таню, свій власний торт! – сказала. – Я його сама робила, а мама мені допомагала.

На вид цього тортика Таня дуже втішилася:

– Ах, який же він гарно прибраний! Він наче справжній коровай! О, ми мусимо завтра справити з цим тортиком мій новий лялі весілля! Добре, Галюсю?

А Юрчик знов добув свій вертепик, вручив його Зенкові та став повчати, як його із середини освітити. А пані Задоріжна дістала подарунок від мами. Потім діти освітили ялинку і вертепик, защебетали, розвеселилися – і забувся увесь смуток. Ціла хата наче проясніла. А коли мама сіла до фортепіано, заграла, і всі хором заколядували «Нова радість стала», то вже всім було так любо і весело на серці, що аж новонароджений Ісусик у вертепі усміхнувся і витягнув до них ручки.

Вже було пізно вночі, коли вони повернулися додому. Галюся перша побігла до татка, сердечно обняла та пригорнулася до його грудей і шепнула:

– Мій любий, мій, мій татусю!

І Юрчик також чомусь довго і щиро вітався з татком – так, начебто вони довго-довго не бачились.

А коли Галюся перед сном помолилася, то ще дала такі слова: «Дякую Тобі, любий, солодкий Ісусику, за те, що у нас вдома сьогодні на Святий Вечір всіх нас було «до пари»!»

Марія ДЕЛЕНКО

Посіва́льник

У маленького Богданка

У торбинці – засіванка.

А іще вона в кишені,

А ще трохи і у жмені.

Нині хлопчик спозаранку

Всім розносить засіванку:

Сію, сію, посіваю,

З Новим роком вас вітаю.

Щоб у хаті й на городі

Був достаток в вашім роді.

Щоб наступний Новий рік

Був ще кращим, ніж торік.

Щоб слухняні були діти,

Щоб могли усі радіти

Миру, щастю в рідній хаті,

На добро були багаті,

Щоб ніякі вороги

Нас здолати не змогли.

Кида зерня щедро з жмені,

Із торбинки, із кишені,

Посівання йде на славу:

Попід стіл і попід лаву,

Сюди-туди, туди-сюди,

Хай радіють нині люди.

Заглянув ще до торбинки –

Не зосталось ні зернинки.

А зате у ній і грушка,

Трохи гривень і пампушка,

Ківі, твікс і мандарини,

Ще банани й апельсини.

Ну й хороша ж нині днина –

Повна радості торбина.

Микола КОРСЮК

Музикант

В якусь пору, в якийсь час
Музикант прибивсь до
нас,

Тепер наша добра хата

Всуціль сюрчанням заллята, –

Я усюди заглядаю,

Та ніде не добачаю,

Із котрої нірки

Котить співу стільки,

З котрої тріщини

Спів скрипковий лине, –

Як на нього шишну,

Він притихне трішки,

Та через мить знову

Прославляє мову

Свою цвіркунову.

То нехай сюркоче,

Коли вже так хоче,

Та нехай сюрчить,

Як йому кортить,

Тільки б наша хата

Співом пребагата.

Жучок і слизнячок

Ішов жучок по ліску

Назбирати хворостку, –

Чи хотів, чи не хотів,

Раптом слизняка зустрів,

На день добрий відповів:

– Добрий час і добра днина,

Хай живе твоя родина, –

Наша радість воєдина.

– А чом ходиш по дощу,

Збираючи хворостку?

Ти ж дивись, там хижий

птах не збира ока од нас.

– Не страхас мене страх, –

В тебе хатка на плечах,

Скоцюрбившись, як всяк слиж, –

Усю зиму переспиш,

А у мене п'ять жучків,
Хату треба з всіх кутків
Нагрівати узимку,
Щоб їм тепло ізмалку,
Щоб росли і виростали,
Батька й матір шанували,
А колись на старі дні
Всі віддячуться мені.

Їжачкове лихо

Рано-вранці Їжачок
Покривуляв на лужок,
Бо наш добрий Їжачок
Мав більше ніж ста стежок,
Засць там траву косив, –
Щоб піджак свій не зросив, –
Поклав його на межу
Не на свою, на чужу, –
Тож Їжачок, як ходив,
То знехотя зачепив.
Отой піджак окрай нив,
І не було б з дива див
У хатинці, де він жив, –
Їжачиха словолиха
Добалакалась до лиха, –
Розсміялось все село,
Пересудом загуло,
Бо ніколи не було,
Щоб Їжак, Їжачок
Розжився на піджачок,
Як дізнався, чий піджак, –
Засмутився наш Їжак, –
Через клятву оту річ
Не міг спати цілу ніч,
А на другий день Їжак
Поніс Зайцеві піджак,
Засць гречно дякував,
Всячини надарував, –
Був між ними й піджачок,
Сплетений із колючок!
Під вечір вдячний Їжак
Додому поніс піджак,
Не нахвалиться Їжак,
Що в нього новий піджак.

Славетні українці

Ігор Сікорський

Ігор Сікорський народився 6 червня 1889 року в Києві. Дуже важливу роль зіграла в його житті мати – Марія Стефанівна. Вона була високоосвіченою жінкою, але своє життя присвятила родині, в якій, окрім Ігоря, було ще четверо дітей.

Хлопчик любив слухати розповіді мами про нескінченність Всесвіту, загадковість зірок, про таємниці морів і океанів. Але найбільше вражали уяву хлопчика розповіді про генія XV століття Леонардо да Вінчі та про його ідею створити «залізного птаха» – літаючу машину, що мала підніматися в повітря під дією потужного гвинта без будь-якого розгону.

Якось після читання роману Жуль Верн «Робур-завойовник» хлопчикові наснилося, начебто він перебуває на борту летючого корабля. Хлопчик тоді ще не знав, що сон здійсниться за тридцять років – усе це він побачить на борту власноруч спроектованого літака-амфібії...

Йому поталанить утілити в життя більшість дитячих мрій і стати однією з найяскравіших постатей XX століття – відчайдушним пілотом перших літаків, творцем цілого покоління не бачених раніше «залізних птахів», мислителем і філософом.

У 1900 році Ігор Сікорський вступив до Першої київської гімназії. Проте освіта в класичних гімназіях була суто гуманітарною, а хлопця вабили точні науки. Старший брат Ігоря Сергій навчався в Морському кадетському корпусі у Санкт-Петербурзі. Тож батьки вирішили віддати туди й молодшого сина.

Навчання в Морському кадетському корпусі для Ігоря було успішним, але він швидко зрозумів, що військова кар'єра його не приваблює. Тим часом остаточно визначилося коло його інтересів: він намагався відстежувати всі новинки, які з'являлися в технічних галузях, у позаурочний час часто щось конструював чи майстрував у навчальних майстернях. А після появи газетних повідомлень про перші

польоти американців рішення визріло остаточно: він хоче будувати аероплани і літати на них. Тож батьки вирішили направити сина вчитися за кордон – професор Київського університету таку можливість мав.

Ігор Сікорський від'їжджає до Парижа, де починає опановувати науку в технічній школі Дювіньйо де Ланно. Однак рівень навчання його не задовольняє і за шість місяців він повертається додому, де вступає до Київського політехнічного інституту імператора Олександра II.

Уже влітку 1908 року студент Сікорський почав працювати над розробкою та спорудженням свого першого вертольота. На жаль, його перший та другий вертоліт так і не зміг здійснити в повітря. Річ була у відсутності двигуна необхідної ваги та потужності. Тоді він об'єднався зі своїми одногрупниками і разом вони збудували літаки БіС-1 і БіС-2.

У квітні 1912 року інший літак Сікорського С-6А було показано на Московській виставці повітроплавання, де він отримав Велику золоту медаль, після чого його запросили стати головним конструктором авіаційного відділення підприємства «Русько-Балтійський вагонний завод». Під його керівництвом були побудовані одні з перших у світі багатомоторні літаки «Гранд» та «Ілля Муромець». Літак «Ілля Муромець» вперше піднявся у повітря 10 грудня 1913 року, а у 1914 році ним було встановлено світовий рекорд вантажопідйомності.

У 1919 переїхав до США. У 1925-1940 роках розробив серію надзвичайно успішних літаків, які принесли США престиж та рекорди. Побудований в 1934 році гідроплан Sikorsky S-42 встановив десять світових рекордів, а 10 серійних S-42 стали першими у світі міжконтинентальними пасажирськими лайнерами, які забезпечили регулярні рейси через Атлантичний і Тихий океани. 1939 року здійснив перший політ спроектований ним гелікоптер VC-300.

З 1943 року його фірма стала провідним виробником вертолітної техніки за кордоном.

26 жовтня 1972 року Ігор Іванович Сікорський помер у місті Істон, США.

Степан К.Д. ТРАЙСТА

КАМІННИЙ ВЕРШНИК

«За переказами, Пинтя був 13-ою дитиною у бідній родині та пас ягнят, поки злі пани били його батогами. Це вигадка. Ще хто там кого бив!»

З народного переказу

– Купіть, парубки, купіть! Сорочка гарна, а яка біла, із самого льону, дешево продаю...

– Купіть сало, сало купіть! Сало з молодого кабанчика! Мочене в коштільській ропі – такої ропи немає на весь Мараморіш! Сало купіть!

– Горіхи волоські! Горіхи-горішки купіть! А не треба горішків, то візьміть сливков сушених на сонці, сливков купіть! А не треба сливков, то купіть горіхів волоських. Горіхів-горішків купіть!

– Пиріжки з капустою, свіженькі, тепленькі! Пиріжки смачненькі, купіть, легіні, купіть!

Свіженькі пиріжки з капустою так запахли, що Драгомір аж слину проковтнув. Глянув на Григорія, а той махнув головою на знак згоди.

– Давайте два пиріжки! – поліз Драгомір у кишеню за грішми.

– Візьми медовий пряник! Візьми солодке сердечко для коханої! Чи коника та ягнятко для малят! Візьміть пряник, медовий пряник!

– Хлопці, ану скуштуйте горілки – слив'янка, прозора, як сльоза, а міцна, як вогонь! Анумо лиш скуштуйте! – причепився вусатий дядько до Григорія.

– Бійтесь Бога, дядьку! Чи це пора для горілки? – відбився Григорій.

Парубки поїли пиріжки і подалися до колодязя-журавля, що стояв край сигітської торговиці.

– Це Продан із Свинного Поток, в нього ні кола, ні двора, звідки в такого слив'янка? – посміхнувся Драгомір.

– Отримав від когось, а може й поцупив, розбавив водою і торгує, – відповів Григорій.

– А як ніхто не купить – то вип'є сам, – додав Драгомір.

– Ану дивись, весь народ збився біля колодязя!

– Видно, на всіх напала спрага.

– Здається, бабуса все ж таки добре по-торгувала пиріжками! – посміхнувся Григорій.

– Та вони не води пити збіглись, а там поміст поставили, – втрутився в бесіду низенький дідок.

– Музика буде? Та ж тепер піст! – здивувався Драгомір.

– Ет, та яка там музика... Колиску підняли, гойдати будуть! – відповів дідок.

– Яку колиску? – запитав Григорій.

– Шибеницю!

– Шибеницю? Навіщо?! – здивувались парубки.

– Вішати будуть!

– Кого?

– Опришків!

– Та які там опришки? – втрутився в розмову середнього віку чоловік в баранячій шапці. – То ж брати Нікоара та

Штефан Флоря з Шугетагу побили графа Гашпара і ось тепер їх будуть вішати.

– Ходімо звідси, не хочу дивитись на таке! – потяг Григорій Драгомира за собою.

– Я теж від того втікаю, – махнув рукою дідок.

Парубки направились до воріт, де Лейба продавав солодку газовану воду.

– Дайте, дядечку, на окрасць хліба, – просив міщанський хлопець, босий і в подертій одежині.

Генадій РАВЕНСЬКИЙ

Абетка в скоромовах

Ї ї

Постривай! Розбив коліно?
Часу марно не втрачай –
Йод на рану наливай,
Потім знову йди стрибай.

К к

Ко-ко-ко! – кудкудаче
Квочка до курчаток.
– Кря-кря-кря! – гучно кличе
Качка каченяток.

Л л

Ласун лис
У двір поліз.

Пес загавкав –
Лис втік у ліс.

М м

Мама мишка милом мис
Метушливих мишенят.
Малі милитись не люблять,
І у мисці не сидять.

Н н

Найняли для немовляти
Няню, щоб заколисати.
Няня пісню наспіває,
Немовля хай засинає.

Григорій посміхнувся, витяг монету, простяг малому, нагнувся до нього і сказав йому щось пошепки на вухо. Малий махнув головою, що зрозумів, і побіг у напрямку кладки, що вела через річку Ізу.

Ще не встигли Драгомір із Григорієм випити по склянці води, як з-під горба Солован почувся дитячий голос:

– Золото!.. Золото... ми знайшли три відра із золотом!..

– Де, де? – почали питати люди, глотячись до кладки.

– Там, під дубом, біля печери!

– Не смійте! Назад! Куди?! – ревів командир жандармів. – То панський маєток, і золото панське! Не смійте! Назад! Стріляти буду!

Але людям було байдеже, всі ринули в на-

прямку горба, одні через кладку, а інші вбрід через річку.

– А ви що стоїте і дивитесь? – гукнув жандарм на своїх підлеглих, які сторожили засуджених на смерть братів. – Ану зупиніть їх! Стріляйте! – горланив на весь рот і, витягнувши шаблюку, побіг до кладки, але кладка загойдалась, зарипіла, хруснула і всі, хто був на ній, полетіли, як мурашки, в річку.

У цей час Григорій наблизився до помосту, витяг з череса ніж, порізав мотузки, якими були пов'язані брати, і махнув їм, щоб слідували за ним.

Біля воріт та них чекав міщанський хлопець. Григорій підморгнув йому і кинув срібну монету.

(Далі буде)

Румунські класики - дітям

Йон КРЯНГЕ

Ведмідь, обдурений лисицею

Жила колись лисиця і була вона хитрою, як і всі лисиці. Цілу ніч вона пробігала у пошуках їжі, але ніде її не знайшла. На світанні лисиця вийшла на край дороги і лягла під кущем, роздумуючи нам тим, що б його зробити, аби знайти щось поїсти.

Лежачи, витягнувши морду на передні лапи, лисиці запахло рибою. Тоді вона трохи підняла голову і, дивлячись униз уздовж дороги, побачила воза, запряженого волами.

– Добре! – подумала лисиця. – Ось їжа, яку я чекала.

І зразу ж вийшла з-за куща й простяглася посеред дороги, немов мертва.

Коли віз під'їхав до лисиці, її побачив селянин, який управляв возом. Подумавши, що вона насправді мертва, він гукнув волам:

– Го! Го!

Воли зупинилися. Селянин підійшов до лисиці, подивився на неї зблизька і, побачивши, що та навіть не дихає, каже:

– Овва! Але як, біса, ця лисиця померла тут?! Ой, яку ж гарну кацавейку зроблю я своїй жінці з хутра цієї лисиці!

Кажучи це, він схопив лисицю за голову і, перетягуючи її, натужився й перекинув до воза, поверх риби. Потім гукнув волам:

– Гей, Жоян! Гей-гей, Боурян!

Воли рушили.

Селянин ішов біля волів і все підганяв їх, щоб якнайшвидше дійти додому і зняти лисичину шкурку.

Але коли воли рушили, лисиця почала виштовхувати лапами рибу з воза. Селянин вів воза, віз скрипів, а риба з воза все падала.

Після того, як лисиця-зłodийка повикидала на дорогу багато риби, – хоп..! зіскочила й сама з воза і поспіхом почала збирати рибу. Зібравши все до купи, вона забрала її, віднесла до своєї нори й почала їсти, бо була дуже голодна!

Якраз тоді до неї прийшов ведмідь.

– Смачного, кумо! О-о-о! Та й скільки ж у тебе риби! Дай і мені, бо дуже хочеться!

– На чужий коровай рота не роззявляй! Адже не для чужих ротів я працювала. Якщо тобі так хочеться посмакувати, то піди й устроми свій хвіст у ставок, як і я, то й будеш їсти рибу.

– Навчи мене, будь ласка, кумо, бо я не знаю, як ловиться риба.

Тоді лисиця оскалила зуби і сказала:

– Ой, куме, та хіба ти не знаєш, що потреба заведе туди, де й не думав, і навчить того, про що й не гадав? Слухай, куме, хочеш поїсти риби? Тоді піди увечері до ставка, що на узліссі, засунь хвіст у воду і сиди непорушно приблизно до світанку; тоді сильно смикни хвостом й витягнеш багацько риби, можливо, вдвічі або втричі більше, ніж витягла я.

Ведмідь, не сказавши ні слова, побіг до ставка на узліссі й засунув увесь свій хвіст у воду!

А тієї ночі почав дути холодний вітер, що не тільки язик у роті замерзав, а навіть і попів з-під вогню. І вода у ставку дуже замерзла і скувала ведмежий хвіст, немов кліщами. Минув деякий час і ведмідь, не витримавши болю та холоду, висмикнув його з усіх сил. Бідний ведмідь замість того, щоб витягнути рибу, залишився без хвоста!

Почав він жахливо стогнати і підскакувати від болю; і зі злості, що лисиця обдурила його, пішов поквитатися з нею. Але хитра лисиця знає, як уникнути гніву ведмедя. Вона вийшла зі своєї нори й залізла в дупло одного ближнього дерева; а коли побачила ведмедя, що йшов до неї без хвоста, почала кричати.

– Агов, куме! Чи то риби з'їли твого хвоста, чи то ти був занадто жадібним і хотів вилловити всю рибу зі ставка?

Почувши, що вона ще й сміється з нього, ведмедею стало ще прикріше й він кинувся до дерева. Але щілина дупла була занадто вузькою і ведмідь не міг залізти всередину. Тоді він пошукав гілку з гачком і почав порпатися нею в дуплі, щоб витягнути лисицю і розплатитися з нею за все...

Та коли ведмідь спіймав її за ногу, вона почала кричати:

– Тягни, дурню! Мені байдуже, ти ж тягнеш за дерево!

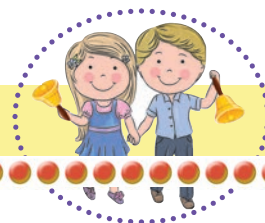
А коли ведмідь зачепив гаком за дерево, вона кричала:

– Ой, куме! Не тягни, бо зламаєш мені ногу!

Даремно гнівався ведмідь, що аж піт лився з нього, все одно ніяк не міг витягнути лисицю з дупла.

Ось так і залишився ведмідь обдуреним лисицею!

Переклад з рум. – Міхаела Гербіл та Людмила Дорош

Роман ЗАВАДОВИЧ

Пригоди номука Ромтомтомика

(Продовження з попереднього числа)

Пригода з яструбом

З татом, з мамою в дорогу
Ромтомтомик раз пішов,
Та в ногах почув знемогу,
Личко терном поколов.

Батько взяв сінка на
плечі
І подибає попід ліс –
Раптом глип! Погані речі!
Яструба лихий надніс.

Над узліссям край діброви
Яструб колесом літає,
Зранку вибрався на лови,
Бо порожній шлунок мав.

Вже доглянув яструбина
Ромтомтомів бравий рід,
Потекла по дзьобі слина –
«Добрий матиму обід!»

І злетів, неначе камінь,
На сім'ю маленьку вміть,
Ромтомтомик крикнув
«мамо!»
... і почув, що вже летить.

Бачить батько – ще
хвилина
Й пропаде маціцький син...
За патиночок хлопчини
Учепився міцно він.

Хоч держався сина цупко,
Та дарма! Він зойкнув «ах»
І упав униз, мов грудка,
Із патином у руках.

А тим часом вище й вище
Підлітає хижий птах,
Тільки вітер в ушах свище
І проймає серце страх.

Серед поля скирта сіна
Бовваніє, мов горбок,
Понад нею ніс дитину
Розбишака-яструбок.

Ви подумали б, що, може,
Так наш гномик ізлякався,
Що у пазурах ворожих
Про рятунок не гадав?

Ні, ніхто із нас не скаже,
Бачивши його тоді,
Що він хлопчик
не відважний,
Не зарадний у біді.

Ромтомтомик руки витяг
Із широких рукавів,
Каптана лишив у
кігтях, Сам на скирту поле-
тів,

Впав на скирту Ромтомтомик,
Аж в голівці загуло,
Плющить очі від втоми,
Жаром мозок обдало.

Де не взявся Дзів-горобчик,
Мокру примочку приніс,
Шпак йому на поміч скочив,
До аптеки мчить в ліс.

Дрізд Матвій всі ліки знає,
Славний лікар, хоч куди!
Окуляри закладає,
Зілля подає й води.

За годинку невеличку
Ромтомтомик вже здоров;
Розцвіло рум'янцем личко,
Жар в голівці похолов.

А тим часом батько-мати
Вибігають з-між кущів
(Шпак успів їм розказати,
Як обох в сльозах зустрів).

Пригорнула мама сина,
А татуньо Ромтомтом
Каже: «Сміла ти дитина,
Будеш певно летуном».

Шпак собі: «Ну, та й завзятий
Цей хлопчина ваш малий,
Він зуміє раду дати
В небезпеці хоч якій».

А душок собі гадає:
«Так було і буде ввік:
Небезпеки хто не знає,
Той безрадний чоловік».

Він узув свого патинок,
Що його татусь приніс,
І здавалось, гном-хлопчинка
Трішки з гордоців підріс.
(Далі буде)

Михайло Гафія ТРАЙСТА

Неймовірні пригоди Панаса Гусонаса

частина II

11. Як Панас Гусонас вовкулаків відчаровував

Але не вдалось нашим християнам і нехристиянам дійти до діброви, яка нібито стоїть на варті перед Березівським монастирем, як почулося дике виття вовків. Аж мороз поліз спиною, так жалібно вили.

– Треба б розпалити вогонь, бо ще загризе нас вовчисько, – сказав Панас.

Правда, він міг кинути під ноги перо і опинитися в монастирі, але що б сказали на те ченці Березівського монастиря? Приняли б його за нечистого, а ще й із такими, як Вихор та Вія за собою.

– Та їх вогнем не відженеш, – сказав йому Олекса.

– Як то – не відженеш? – здивувався Панас.

– А так, не відженеш, – повторив Олекса.

– Відженеш, ще й як відженеш, – сказав переконано Панас.

– Вовки від вогню втікають, – утрутився в бесіду Міклош.

– Та воно ніби так, вовки втікають від вогню, – погодився Олекса.

– Ну і тоді в чому проблема, палім борзо вогонь.

– Та це не вовки, – зупинив їх Олекса.

– Як не вовки? – здивувався Панас.

– Ти не чуєш, що виють по вовчому? – додав Міклош.

– Це вовкулаки!

– Що, що? – не дочув Панас.

– Вовкулаки! – повторив Панас.

– А це що за звірі? – запитав Міклош.

– У тому й річ, що це не звірі.

– А що, птахи? – здивувався Міклош.

– Та воно... не птахи, а... – протяг Олекса.

– Тільки не говори, що риби, бо риби

німі...

Олекса посміхається, підкручує вус, хотів би і сам пожартувати з Міклошем, але пригадавши, яка то серйозна справа з отими вовкулаками, випалює:

– Вони люди!

– Не говори! – здивувався Панас, хоча він уже такого побачив, що нема вже з чого дивуватись.

– Як то – люди? А виють по вовчому, та ж так тобі й собака не завис, – хреститься угорець Міклош.

– Це перевертні. Вони живуть у барлогах, бігають у лісам, але зберігають людський внутрішній світ.

– Ось воно як?! – здивувались Панас з Міклошем.

– Треба щось діяти, бо вони роздеруть нас...

– Ха-ха-ха!.. Га-га-га!.. Гі-гі-гі!.. – радісно зареготав Вихор, дивлячись на Вія, але той мовчав.

– Діяти, діяти, але що діяти? Як їх зупинити? – запитав Панас.

– Та воно голки для їхнього кожуха є...

– Говори!

– Можна здерти з них вовчу шкіру і тоді перекинуться на людей.

– Ага, ану спробуй здирати шкіру зі зграї вовків... – сказав Панас.

– Та де, й мови не може бути... – погодився Міклош.

– Ха-ха-ха!.. Га-га-га!.. Гі-гі-гі!.. – знову зареготав Вихор.

– Ну, тоді можна їх вдарити перевеслом по голові, і вони перекинуться на людей.

– Ага, вже не здирати шкіру, а люцювати їх по голові, це вже легше, але по-перше, звідки взяти перевесел, а по-друге, кількох вдасться так во «ім'яотця» вцілити, – знову не погодився Панас.

– Та ж вони роздеруть нас зі всім з перевес-

лом, – добавив Міклош.

– Та воно так, ви праві, – погодився Олекса.

– Ха-ха-ха!.. Га-га-га!.. Гі-гі-гі!.. – не переставав реготати Вихор.

– Ану замовч, бо якщо ні – то я так тобі затулю рота, що більш не розтулиш його, – розсердився Міклош.

– Треба щось іншого шукати, – глипнув Панас на Олексу.

– Можна також попросити їх, щоб перекинулись тричі через голову, і якщо послухаються, то стануть знову людьми.

– Ага, це тобі й порятунок, просити зграю вовків, щоб перекидались через голову, мов домашні цуценята, – мовив до Олекси Панас.

– Не вийде, не послухають, – додав Міклош.

– Та воно так, – погодився Олекса.

– Тоді, давай шукай щось інше! – вигукнув переляканий Міклош.

– Вовкулаки вже недалеко, а ми... – мовив Панас.

– А-а-а-у-у-у!.. – почулося у відповідь дике виття.

– Ха-ха-ха!.. Га-га-га!.. Гі-гі-гі!.. – не стерпівся Вихор.

– Якби ми могли їх перевести через хомут... це єдине, що залишилось нам, – знизав невинно плечима Олекса.

– Саме з цього треба було й почати, ану всі на галявину поміж отих двох дубів! – крикнув Панас.

– А звідки візьмемо хомута? – запитав Міклош.

– А це що? – вказав Панас на петлю, що висіла на шії у Вихора. – Послужить нам за хомута.

– Послужить, ще й як, – зрадів Олекса.

– А він не задре? – запитав Міклош.

– Хай спробує! – погрозив Панас Вихорові кулаком.

– А-а-а-у-у-у!.. – почулося дике виття на кілька кроків від нашої кумпанії.

– Ха-ха-ха!.. Га-га-га!.. Гі-гі-гі!.. – не стерпівся знову Вихор.

– Тихо! – grimнув на нього Олекса.

– Закрий писок, бо!.. – розсердився Міклош.

– Ну-ну, як я вижу, ти дуже хочеш отримати прочухана... – промовив Панас, протягаючи хомута від дуба до дуба...

– А тепер нібито втікаймо, – наказав Панас.

Вони всі почали нібито втікати, тягнучи за собою Вихора та Вія, а тут з кущів вискакує на них зграя вовкулак.

– А-а-а-у-у-у!.. – вили вовкулаки, але перебігаючи через хомут перетворювалися на людей з понурим виглядом, великими бровами, зрослими на перенісці, та червоними очима.

– Отак, братики! – гукнув на них Панас.

– А що це?

– Що з нами?

– Де ми? – питали бідні, змучені бувші вовкулаки.

– Та ви в надійнім місці, на добрім шляху, – відповів їм Панас.

– О, слава Богу! – раділи вовкулаки, бо це ж були християни, які через різні причини стали вовкулаками.

– Так, так, ми дорогою до Березівського

монастиря, а там ви висповідаете свої грішні душі й далі житимете людським життям. Ви згодні?

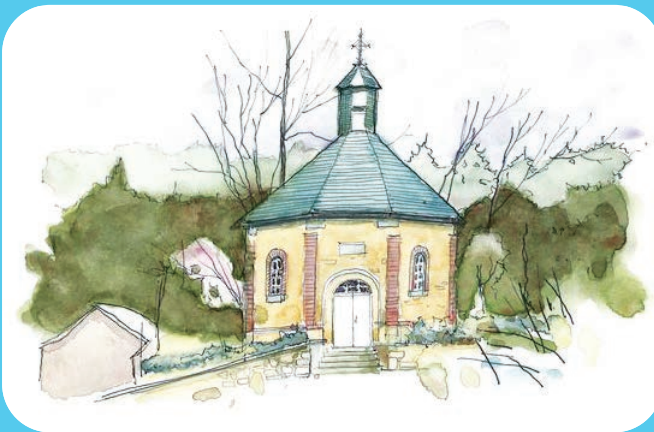
– Згодні! – відповіли, як один, дванадцять вовкулак.

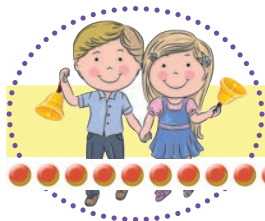
– Ну, тоді з Богом в дорогу!

– З Богом! – вигукнули всі і рушили з місця.

А в цей час що коїлось в підземному царстві! Мабуть, ніякий писарюга не зміг би описати...

(Далі буде)

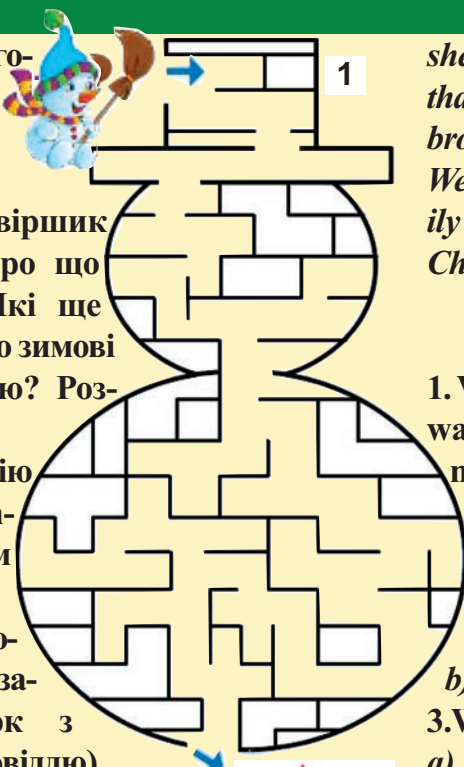
Вивчаємо англійську

1. Допоможи сніговичку відшукати шлях до своїх саничків.

2. Прочитай віршик «Santa Claus». Про що йдеться мова? Які ще вірші ти знаєш про зимові свята англійською? Розмалюй.

3. Прочитай історію «Christmas Morning». Розкажи своїм рідним, про що ця історія та дай відповіді на запитання (зафарбуй кружечок з правильною відповіддю).

Wendy woke up early on Christmas morning. When she went downstairs,

she was very excited that she woke up her brother Billy to see. Wendy and her family had a great Christmas morning!

Questions:

1. When did Wendy wake up in the morning?

- a). early
- b). late

2. What was under the tree?

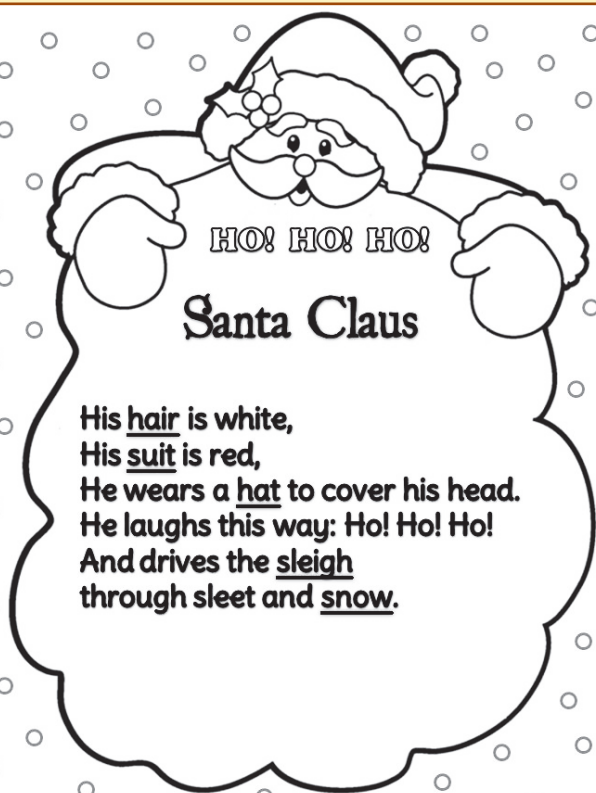
- a). food
- b). presents

3. Who did Wendy wake up in the morning?

- a). her parents
- b). her brother

2

4. Прочитай слова та з'єднай з малюнками. Яке твоє найулюбленіше слово? Чому?

Present

Snowman

Ornament

Stocking

Christmas Tree

Santa

Reindeer

Підготувала Ірина Савіна

? Відгадай ?

Кутя, узвар і пампушки,
грибочки, голубці,
і риба, й борщик запашний...
Хто їв їх – молодці!
От ще б хтось взяв і підказав,
це ж скільки святвечірніх страв?
(Чтвцднвдцд)

У Вифлєсмі, в бідній стаєнці,
Всі поклонялись Божій Дитинці.
Як же назвала Дитяточко Мати?
Як Пресвяту Богородицю звати?
(Ісус, Марія)

А на Різдво в містах і селах
ватага ряджених весела
заходить зі звїздою в хату,
щоб нам виставу показати.
І не потрібний інтернет,
щоб підказати – це ж...
(вертєн)

Мине Андрія, Миколай
малечу обдарує,
настане січень-снігограй –
і люд заколядує!
Чужі зрідняться, як братове,
Бо втішить всіх Різдво...
(Христове)

Зроби своїми руками

Різдвяна зірка

Важливим атрибутом різдвяного свята є зірка. Якщо звернутися до Біблії, то саме вона вказала волхвам шлях до новонародженого Спасителя світу. В даний час, виконавці колядок різного віку носять із собою зірку. І якщо ваші дітки теж планують колядувати, то ця зірочка їм, звичайно ж, знадобиться.

Для створення зірочки вам потрібні:

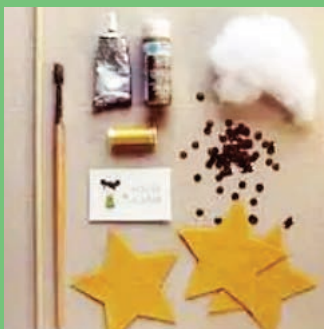
- шпажка або рівна паличка,
- жовта або золотиста тканина (бажано використовувати фетр),
- блискітки і пастки,
- голка з ниткою,
- вата, клей, пензлик і ножиці.

Хід роботи:

З фетру варто вирізати пару однакових за розміром п'ятикутних зірок.

1. За допомогою пасток і клею прикрасьте одну сторону зірочки, яка буде її лицьовою частиною.

2. Шпажку варто також змастити клеєм і гарненько посипати блискітками.

для того, щоб вийшла об'ємна зірочка.

А тепер вам залишилося тільки повторити колядки і вирушити колядувати!

Ходить по землі Святий Миколай

Помірно

Слова і музика Л. Соболевської

1. Ніч-ка-ча-рів-нич-ка гля-ну-ла у шиб-ку. Я за - ту - лю віч-ка та зас-ну не швид-ко.

Вдень бу-ла я чем-на, бо сьо-год-ні, зна-ю, що для чем-них ді-ток є да-рун-ки в Свя-то-го Ми-ко

ла - я Хо-дить по зем-лі Свя-тий Ми-ко-лай. Тіль-ки ти зас-ни і йо-го че-кай.

ти ли - ше по-вір в те, що він прий-де, як - що бу-деш ти доб-рим до лю-дей.

Нічка-чарівничка глянула у шибку.
Я затулю вічка та засну не швидко.
Вдень була я чемна, бо сьогодні, знаю,
Що для чемних діток є дарунки
В святого Миколая.

Приспів:

Ходить по землі святий Миколай,
Тільки ти засни і його чекай.
Ти лише повір в те, що він прийде,
Якщо будеш ти добрим до людей.

Уночі на небі зіронька засяє.
Чарівник ласкавий в гості завітає.
А ясного ранку під подушку гляну
І від Миколая подарунок
З радістю дістану.

Приспів.

Хочу в Миколая щиро попросити,
Щоб чарівна казка панувала в світі,
Щоб не обминула жодної хатини,
Бо її чекає з нетерпінням
Кожна дитина.

Приспів.

Традиційні різдвяні прикраси із солом

З приходом холодної пори та зменшенням днини активність людей, особливо у сільській місцевості, стає слабшою. Більшість турбот і робіт проводяться в оселях та в пригосподарських приміщеннях. Зате кількість святкувань збільшується. Найбільше їх налічується у грудні напередодні низки найбільших зимових свят. Казали: «У грудні що не день – свято!». Одним з таких днів було 22 грудня – день святої Анни (Ганни) «зимової», яку вважали покровителькою жінок, матерів, вагітних. Цього дня не можна займатися серйозними справами або брудною роботою. Велося жінкам починати готуватися до новорічних свят та Різдва. А дівчата влаштовували дівич-вечори, щоб узгодити, як святкувати різдвяні свята. Вони, а потім і старші діти, починали виготовляти в цей день різдвяні прикраси з солом – «їжаків» та «павуків».

Традиція виготовлення різдвяних «павуків» сягає глибокої давнини. Це одне з найдревніших солом'яних творінь. Їх справедливо відносять до найпоширеніших традиційних прикрас оселі в Україні на зимові свята. Але ці витвори вважалися не просто прикрасами, цяцьками – це обереги та символи Різдва і Всесвіту. За деякими джерелами, стародавні українці вірили, що саме «павуки заснували світ». Звідси і особлива повага до цих трудолюбивих істот, яких на наших землях вбивати не годилося, бо можна накласти на себе велике лихо. В деяких місцевостях навіть з хати їх виганяти до обіду було заборонено – ризикуєш втратити відчуття смаку. Крім того, поява павучка на павутинці поблизу людини завжди розглядалася як хороша прикмета – «павуки приносять вість». Напевне, тому й виготовляли «павуків» у передріздвяний період та підвішували напередодні цих свят. У такий спосіб сповіщали про Різдво Христове. У наших предків солом'яні «павучки» були ще й символом хліборобства, адже солом'яні вироби з неї символізували вінець хліборобської праці.

Для створення цієї прикраси можна використати

тонкі дерев'яні прутики та дріт. Але традиційно «павуків» робили з житніх стебел або пшеничних. Запасалися матеріалом ще влітку, коли дозрівали ці злаки. Тоді стебла тверді й неламкі. Їх чистили і складали на зберігання. Взимку, коли час братися за роботу, стебла замочували у гарячій воді, щоб вони стали гнучкішими і не тріскали. Скріпляли соломинки у давнину кінською волосиною. Пізніше використовували білу нитку – «аби життя було світле!». Її пропускали через порожнину соломин за допомогою великої «циганської» голки. А в місцях з'єднання чіпляли квіти, свічки або скляні ялинкові прикраси.

Традиційні «павуки» здебільшого пірамідальні та ромбічні. Ці конструкції складаються з окремих об'ємних елементів у формі ромба.

Найчастіше найбільшу фігурку брали за основу. На її боках кріпили павучків меншого розміру. Інколи у середині основної фігури розміщували декілька квадратиків та ромбиків мініатюрного розміру. Існує безліч варіантів форм, конструкцій та способів декоративного оздоблення «павуків».

Виготовляти їх не так вже й важко. В цих чарівних конструкціях використано таку властивість солом, як легкість. Зібрані з десятків, а то й сотень солом'яних трубочок, «павуки» майже невагомі. Їх підвішували в хаті до центрального сволака на довгій волосині з конячого хвоста чи шнурочка. Вони постійно крутилися, поверталися в різні сторони і справляли враження живих істот.

За народним уявленням, такі «павуки» мають властивість уловлювати у свої солом'яні тенета видиме і невидиме зло. Тим самим вони оберігають оселю від негативної енергії. Коли людина була хвора, або ж коли жінка не могла завагітніти, то ставали під «павука», щоб він забрав усе погане. Тому їх не викидали з дому після завершення зимових свят, а залишали висіти до наступного Різдва. Спалювали «павуків» лише після того, як виготовлять нових.

Гарної всім підготовки до свят!

Пишаємося нашими дітьми!

Іляна Кучіча, 8 років,
с. Поляни, Мараморощина

Ясмiна Ханциг, 8 років,
с. Поляни, Мараморощина

Сестри Панчек (зліва направо): Марія – 7 років, Паула – 4 роки, Алессія – 9 років,
с. Вишівська Долина, Мараморощина